

De ziekte van Graves

—
Haarlem

Wat is de ziekte van Graves?

De ziekte van Graves is een ziekte aan de schildklier, waarbij ons eigen afweersysteem antilichamen maakt, waardoor een te snel werkende schildklier ontstaat. De ziekte komt veel voor, met name bij jonge vrouwen. De ziekte is vernoemd naar een Ierse arts die de verschijnselen ervan als eerste beschreef.

Wat is de schildklier en hoe werkt deze?

De schildklier ligt aan de voorzijde van de hals net onder de adamsappel. De schildklier bestaat uit een linker- en een rechterkwab, die door een brug van schildklierweefsel met elkaar verbonden zijn. De schildklier maakt schildklierhormoon dat met het bloed naar de weefsels wordt vervoerd. De schildklier regelt de hormoonafgifte niet zelf; daarvoor vindt stimulatie plaats vanuit een klein orgaan onderaan de hersenen; de hypofyse. De hypofyse produceert een stimulerend hormoon, het TSH, dat via het bloed de schildklier bereikt. Als de schildklier uit zichzelf te veel schildklierhormoon maakt, zoals bij de ziekte van Graves, reageert de hypofyse hierop met een verlaging van de afgifte van TSH.

Wat veroorzaakt de ziekte van Graves?

De ziekte van Graves is een zogenaamde auto-immuunziekte, het afweersysteem richt zich bij vergissing tegen de eigen schildklier, waardoor deze geprikkeld raakt en te snel gaat werken. Deze afweerreactie geeft bij ongeveer 10% van de patiënten ook een ontstekingsreactie van de ogen. Patiënten die roken lopen een verhoogd risico op oogklachten. Waarom het lichaam deze antistoffen maakt is niet duidelijk. Het is wel bekend dat het vaker voorkomt bij mensen met een bepaalde erfelijke aanleg en met andere auto-immuunziekten in de familie.

Verschijselen van de ziekte van Graves

De verschijnselen van de ziekte van Graves ontstaan doordat de schildklier teveel schildklierhormoon produceert. Er ontstaan klachten, waarvan de ernst afhangt van de mate van overactiviteit van de schildklier. Klachten die kunnen ontstaan als gevolg van de verhoogde hoeveelheid schildklierhormoon in het bloed zijn vermoeidheid, vermagering, hartkloppingen, nervositeit en prikkelbaarheid, overmatig zweten, diarree, menstruatiestoornissen, spierzwakte en gewrichtsklachten. Verder kunnen er klachten ontstaan in de hals door vergroting van de schildklier. Ook kunnen er, als gevolg van ontsteking van de ogen, oogklachten optreden. Veelvoorkomende klachten hierbij zijn het gevoel dat er zand in de ogen zit, zonlicht-overgevoeligheid, zwelling van oogleden, tranen, roodheid, pijn, dubbelzien en soms uitpuilen van de ogen.

Hoe wordt de diagnose gesteld?

Naar aanleiding van uw klachten en de bevindingen bij lichamelijk onderzoek zal er bij de arts een verdenking ontstaan op de ziekte van Graves. Met bloedonderzoek kan de diagnose meestal worden bevestigd of uitgesloten. Als er twijfel is over de diagnose kan een schildklierscan gemaakt worden.

Hoe wordt de ziekte van Graves behandeld?

Behandeling van de schildklierziekte van Graves vindt plaats door tabletten voor te schrijven die de aanmaak van schildklierhormoon blokkeren (strumazol of thiamazol). Om te voorkomen dat u hierdoor een gebrek aan schildklierhormoon krijgt, wordt meestal na enkele weken schildklierhormoon toegevoegd (levothyroxine, thyrox). Het is belangrijk thyrox 's morgens op een lege maag een half uur voor het ontbijt met wat water in te nemen. Aangezien gelijktijdige inname van melk of ijzertabletten de opname van schildklierhormoon vermindert, moet men dit voorkomen.

Strumazol is een veilig geneesmiddel. Gebruik tijdens de zwangerschap wordt echter afgeraden. Een zeldzame bijwerking is een sterk jeukende huiduitslag. Een zeer zeldzame, maar gevaarlijke bijwerking is een verlaging van de witte bloedcellen. Dit kan zich uiten in koorts en keelpijn. Bij dergelijke klachten is het dan ook verstandig nog dezelfde dag contact op te nemen met uw behandelend arts. Een bloedafname voor controle van het aantal witte bloedcellen is dan noodzakelijk. Het duurt vaak enige weken voordat de schildklierwaarden door de medicatie zijn genormaliseerd. De schommelende waarden kunnen in het begin van de behandeling tot extra klachten leiden. U dient er dus rekening mee te houden dat u niet direct na het begin van de medicatie zult herstellen.

De behandeling met strumazol en thyrox wordt gedurende 1 jaar voortgezet en daarna gestaakt. Alleen in geval van bijkomende oogziekte (zie onder) wordt langer doorgegaan met de medicijnen. De kans dat de ziekte van Graves na het stoppen van de medicijnen genezen is bedraagt ongeveer 50%. Het is niet te voorspellen of en wanneer de ziekte van Graves zal terugkomen. Zelfs jaren na het stoppen van de medicatie kan de ziekte terugkeren. Daarom dient men na het staken van de medicatie alert te zijn op terugkeer van de symptomen.

Behandeling van de oogziekte van Graves vindt plaats door de oogarts. Bij geringe oogziekte zal in het algemeen volstaan worden met het voorschrijven van oogdruppels en oogzalf, naast het advies het roken te staken en bij daglicht een zonnebril te dragen. Bij ernstigere oogziekte bestaat de behandeling uit een behandeling met medicijnen, bestraling of een operatie. Uw oogarts licht u hier nader over in.

Wat als de ziekte terugkeert?

Als de ziekte van Graves terugkomt, wordt in eerste instantie meestal weer met medicijnen behandeld. De kans dat de ziekte na het stoppen van de medicatie opnieuw terugkeert is wel een stuk groter geworden. Daarom wordt een behandeling geadviseerd met radioactief jodium, een behandeling die de schildklier definitief tot rust brengt. Meestal is één behandeling met radioactief jodium voldoende, soms is nog een tweede behandeling nodig. Na behandeling met radioactief jodium is de kans op het ontstaan van een te traag werkende schildklier groot. In dat geval dient levenslange behandeling met schildklierhormoon (thyrox) plaats te vinden. Mocht deze behandeling ter sprake komen dan ontvangt u van de afdeling nucleaire geneeskunde meer informatie.

Ziekte van Graves en zwangerschap(swens):

Als u de ziekte van Graves heeft en zwanger wilt worden, bespreek dit dan ruim van tevoren met uw arts, zodat die samen met u de meest geschikte therapie kan kiezen. Bent u reeds behandeld voor de ziekte van Graves in het verleden, en wilt u zwanger worden, laat dan de schildklierfunctie controleren voor u zwanger wordt.

Waar zijn we te vinden?

**Spaarne Gasthuis
Haarlem Zuid**
Boerhaavelaan 22
2035 RC Haarlem

**Spaarne Gasthuis
Hoofddorp**
Spaarnepoort 1
2134 TM Hoofddorp

**Spaarne Gasthuis
Haarlem Noord**
Vondelweg 999
2026 BW Haarlem

**Spaarne Gasthuis
Heemstede**
Händellaan 2A
2102 CW Heemstede

(023) 224 0000
www.spaarnegasthuis.nl
info@spaarnegasthuis.nl